

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

30.06.2016

м. Ужгород

№ 18-р/к

справа № 03.1-16/2016

**Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції з боку
Рахівської міської ради**

Адміністративна колегія Закарпатського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання першого відділу досліджень і розслідувань від 16.06.2016 № 14.2-3.1/37-пв та матеріали справи № 03.1-16/2016 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку Рахівської міської селищної ради,

ВСТАНОВИЛА:

Розпорядженням адміністративної колегії Закарпатського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 06.06.2016 № 18-рп/к розпочато розгляд справи № 03.1-16/2016 відносно Рахівської міської ради у зв'язку з наявністю в її діях ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктом 3 статті 50, частиною 1 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, що можуть призвести до спотворення конкуренції.

Здійснюючи державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, Закарпатським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України проведено дослідження ринку розміщення зовнішньої реклами у м. Рахів, за результатами якого встановлено наступне.

Відповідно до частини 1 статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншим законодавством.

В територіальних межах м. Рахів повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Рахівською міською радою та її виконавчим комітетом.

Місцезнаходження: вул. Миру, 34, м. Рахів.

Ідентифікаційний код: 04053878.

Отже, Рахівська міська рада у розумінні абзацу 7 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є органом влади.

Згідно із Законом України «Про місцеве самоврядування» 21.05.1997 № 280/97-ВР (із змінами та доповненнями) до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських

рад належить надання дозволу в порядку, встановленому законодавством на розміщення реклами.

Діяльність на ринку розміщення зовнішньої реклами регулюється Законом України «Про рекламу» від 03.07.1996 № 271/96-ВР (із змінами та доповненнями), Типовими правилами розміщення зовнішньої реклами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 № 2067 (із змінами та доповненнями) (надалі – Типові правила) та іншими нормативними актами.

Відповідно до вимог Закону України «Про рекламу» та Типових правил розміщення зовнішньої реклами, зовнішня реклама розміщується на підставі дозволів та у порядку, встановленому виконавчими органами сільських, селищних, міських рад.

Пунктом 3 постанови Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 № 2067 «Про затвердження Типових правил розміщення зовнішньої реклами» встановлено, що органи місцевого самоврядування зобов'язані привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цією постановою.

Типові правила розміщення зовнішньої реклами регулюють відносини, що виникають у зв'язку з розміщенням зовнішньої реклами у населених пунктах та визначають порядок надання дозволів на розміщення такої реклами.

Зовнішня реклама розміщується на підставі дозволів та у порядку, встановленому виконавчими органами сільських, селищних, міських рад відповідно до Типових правил.

Рішенням Рахівської міської ради від 27.11.2012 № 441 затверджено Порядок розміщення зовнішньої реклами в м. Рахів (надалі – Порядок розміщення зовнішньої реклами).

За результатами проведеного аналізу рішення Рахівської міської ради від 27.11.2012 № 441 встановлено, що порядок прийняття та розгляду заяви, порядок видачі дозволу на розміщення зовнішньої реклами, встановлені Порядком розміщення зовнішньої реклами, не відповідають Типовим правилам.

Зокрема, пунктом 4 Порядку розміщення зовнішньої реклами передбачено, для одержання дозволу заявник подає до дозвільного центру на ім'я міського голови за формою, до якої додаються:

фотокартка або комп'ютерний макет місця (розміром не менше 6х9 сантиметрів), на якому планується розташування рекламного засобу;

ескіз рекламного засобу з конструктивним рішенням;

копія свідоцтва про державну реєстрацію заявника як юридичної особи або фізичної особи – підприємця.

Відповідно до пункту 9 Типових правил для одержання дозволу заявник подає робочому органу заяву до якої додається лише фотокартка або комп'ютерний макет місця (розміром не менше 6х9 сантиметрів), на якому планується розташування рекламного засобу, та ескіз рекламного засобу з конструктивним рішенням.

Підпунктом 4.2 Порядку розміщення зовнішньої реклами встановлено, що за наявності документів, заява передається на підпис міському голові або його заступнику, протягом 1-2 днів повертається в дозвільний центр з відповідною резолюцією та передається до робочого органу, протягом трьох робочих днів з дати її надходження, реєструється робочим органом у журналі реєстрації заяв та дозволів на розміщення зовнішньої реклами, який ведеться за формою. Журнал повинен бути прошитий, а його сторінки пронумеровані. На останній сторінці журналу робиться запис про кількість сторінок, який засвідчується підписом керівника робочого органу, скріпленням печаткою.

Підпунктом 4.3 Порядку розміщення зовнішньої реклами встановлено, що робочий орган протягом п'яти днів з дати реєстрації заяви перевіряє місце розташування рекламного засобу зазначене у заяві на предмет наявності на це місце пріоритету іншого заявника або надання на заявлене місце зареєстрованого в установленому порядку дозволу.

Згідно з пунктом 10 Типових правил за наявності документів, передбачених пунктом 9, відомості про заяву у той же день вноситься робочим органом до внутрішнього реєстру

заяв та дозволів на розміщення зовнішньої реклами (журналу), який ведеться у довільній формі.

Робочий орган протягом двох робочих днів з дня реєстрації заяви перевіряє місце розташування рекламного засобу, зазначене у заяві, на предмет надання на заявлене місце зареєстрованого в установленому порядку дозволу.

У разі прийняття рішення про відмову у видачі дозволу робочий орган надсилає заявникові вмотивовану відповідь із зазначенням підстав, передбачених законом.

Строк видачі дозволу або надання письмового повідомлення про відмову у його видачі становить 10 робочих днів.

Пунктом 4.13 Порядку розміщення зовнішньої реклами встановлено, що дозвіл погоджується з:

- власником місця або уповноваженим ним органом (особою);
- спеціально уповноваженим органом з питань містобудування та архітектури (відділ містобудування, архітектури та ЖКГ Рахівської РДА);

Державтоінспекцією – у разі розміщення зовнішньої реклами на перехрестях, біля дорожніх знаків, світлофорів, пішохідних переходів та зупинок транспорту загального користування;

органом охорони культурної спадщини – разі розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках історії та архітектури, в межах зон охорони таких пам'яток;

утримувачем інженерних комунікацій – у разі розміщення зовнішньої реклами в межах охоронних зон цих комунікацій.

Перелік органів та осіб, з якими погоджується дозвіл, є вичерпним. Погодження дійсне протягом строку дії дозволу.

Відповідно до пункту 16 Типових правил, видача дозволу погоджується робочим органом з власником місця або уповноваженим ним органом (особою), а також з:

Мінкультури - у разі розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках національного значення, в межах зон охорони цих пам'яток, історичних ареалів населених місць;

органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим, обласною, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями - у разі розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках місцевого значення, а також в межах зон охорони цих пам'яток;

утримувачем інженерних комунікацій - у разі розміщення зовнішньої реклами в межах охоронних зон цих комунікацій;

Укравтодором або власниками автомобільних доріг та Національною поліцією - у разі розміщення зовнішньої реклами у межах смуги відведення автомобільних доріг.

Дії щодо отримання зазначених погоджень вчиняються робочим органом без залучення заявника протягом строку, встановленого для отримання дозволу.

Для здійснення погодження робочий орган не пізніше дня, що настає за днем одержання документів від заявника, надсилає їй копії у паперовому або електронному (шляхом сканування) вигляді зазначеним органам, та встановлює строк розгляду документів.

У разі ненадання вищенаведеними органами, протягом встановленого строку погоджень вважається, що видачу дозволу погоджено.

Строк видачі дозволу або надання письмового повідомлення про відмову у його видачі становить 10 робочих днів.

Пунктом 4.15 Порядку розміщення зовнішньої реклами передбачено, що робочий орган протягом не більше як п'ятнадцяти робочих днів з дати одержання належним чином оформлених двох примірників дозволу розглядає заяву, готує і подає виконавчому комітету міської ради пропозиції та проект відповідного рішення.

Відповідно до пункту 19 Типових правил передбачено, що робочий орган протягом не більш як двох робочих днів з дати одержання від органів та осіб, з якими погоджується видача дозволу, подає виконавчому органу ради пропозиції та проект відповідного рішення.

Пунктом 4.16 Порядку розміщення зовнішньої реклами передбачено, що виконавчий комітет міської ради після одержання зазначених пропозицій приймає рішення про надання дозволу або відмову у його наданні.

У разі прийняття рішення про надання дозволу керівник робочого органу протягом п'яти робочих днів після прийняття рішення підписує обидва примірники дозволу та скріплює їх печаткою робочого органу. Робочий орган реєструє дозвіл в журналі реєстрації.

Перший примірник дозволу видається заявникові (для місць, що перебувають у комунальній власності, за наявності копії укладеного ним договору на тимчасове користування місцем та копії документів), а другий залишається у робочого органу для обліку та контролю. Видача дозволу реєструється в журналі реєстрації.

Відповідно до пункту 20 Типових правил передбачено, що виконавчий орган ради протягом одного робочого дня з дати одержання зазначених пропозицій приймає рішення про надання дозволу або про відмову у його наданні.

Дозвіл або відмова у його видачі видається не пізніше ніж протягом наступного робочого дня після прийняття відповідного рішення.

Пунктом 4.22 Порядку розміщення зовнішньої реклами передбачено, що дозвіл надається строком від 6 місяців до п'яти років з врахуванням строку зазначеного у заяві. Договір на тимчасове користування місцем розташування рекламоносія, укладається на строк дії дозволу.

Згідно пункту 23 Типових правил передбачено, що дозвіл надається строком на п'ять років, якщо менший строк не зазначено у заяві.

Не врегулювання вищезазначених питань у Правилах розміщення зовнішньої реклами може перешкоджати суб'єктам господарювання реалізувати право на отримання дозволу на розміщення об'єктів зовнішньої реклами, а відповідно і обмежити доступ на цей ринок.

Отже, процедура одержання дозволу для розміщення зовнішньої реклами, встановлена Рахівською міською радою, суперечить вимогам Типових правил розміщення зовнішньої реклами в частині безпідставної вимоги надання документів, які не передбачені Типовими правилами, зобов'язання заявника самостійно здійснювати погодження дозволу, не врегулювання строків розгляду заяв на одержання дозволу та строків прийняття рішення про надання дозволу або про відмову у його наданні, що може призвести до невидачі дозволу та обмеження конкуренції.

Відповідно до статті 3 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» основними принципами державної політики з питань дозвільної системи у сфері господарської діяльності є зокрема: розвиток конкуренції; прозорість процедури видачі документів дозвільного характеру; установлення єдиних вимог до порядку видачі документів дозвільного характеру.

Дотримання вимог Законів України «Про рекламу» та «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», Типових правил розміщення зовнішньої реклами та інших нормативно-правових актів, є обов'язковим при розміщенні зовнішньої реклами в межах населених пунктів.

Ефективність конкурентної політики, зокрема, залежить від регулювання сфер господарської діяльності органами місцевого самоврядування, які, на підставі наданих Законами України повноважень, приймають владно – управлінські рішення і, таким чином, можуть:

- впливати на формування структури ринків;
- впливати на умови ведення господарської діяльності;
- впливати на процедуру отримання дозвільних документів;
- створювати попит на «штучних» (непотрібних, безпідставних) ринках супутніх послуг.

Заохочення конкуренції як вирішального фактора розвитку ринкової економіки є завданням державної конкурентної політики загалом. На виконання цього завдання мають

бути спрямовані дії та рішення всіх органів державної влади, органів місцевого самоврядування та всіх державних установ.

Відповідно до вимог статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюється органами Антимонопольного комітету України.

Сукупність норм Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачає змагання між суб'єктами господарювання, які завдяки виключно власним досягненням здобувають переваги над іншими суб'єктами господарювання, натомість, антиконкурентні дії органів місцевого самоврядування можуть вплинути на відповідний стан конкуренції шляхом її недопущення, обмеження, усунення чи спотворення.

Отже, реалізація органом місцевого самоврядування та його виконавчими органами повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства України, у тому числі законодавства про захист економічної конкуренції.

Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно - господарського управління та контролю є прийняття будь - яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь - які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно - господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Згідно з частиною третьою статті 15 зазначеного Закону, вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно - господарського управління та контролю забороняється.

Таким чином, дії Рахівської міської ради щодо прийняття рішення від 27.11.2012 № 441, яким затверджено Порядок розміщення зовнішньої реклами в м. Рахів, що суперечить вимогам Типових правил розміщення зовнішньої реклами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 року № 2067, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що може призвести до спотворення конкуренції.

Згідно абзаців 2 та 3 частини 1 статті 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за результатами розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції органи Антимонопольного комітету приймають рішення про визнання вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції та про його припинення.

Абзацом 4 частини 1 статті 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за результатами розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції органи Антимонопольного комітету України приймають рішення про зобов'язання органу місцевого самоврядування змінити прийняте ним рішення, визнане антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування.

На подання про попередні висновки у справі № 03.1-16/2016 Рахівська міська рада листом від 24.06.2016 № 724 повідомила про розроблення та оприлюднення на офіційному сайті Рахівської міської ради проекту рішення «Про затвердження Порядку розміщення зовнішньої реклами в м. Рахів» з врахуванням вимог Типових правил розміщення зовнішньої реклами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 року № 2067.

Враховуючи викладене та на підставі статей 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статті 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пункту 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.01 року № 32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.01 року за № 291/5482 зі змінами та доповненнями, пункту 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Закарпатського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

ВИРІШИЛА:

1. Визнати дії Рахівської міської ради щодо прийняття рішення від 27.11.2012 № 441, яким затверджено Порядок розміщення зовнішньої реклами в м. Рахів, що суперечить вимогам Типових правил розміщення зовнішньої реклами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 року № 2067, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що може призвести до спотворення конкуренції.

Відповідно до частини 2 статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення та розпорядження органів Антимонопольного комітету України, голів його територіальних відділень є обов'язковими до виконання.

У разі незгоди з цим рішенням зацікавлені особи згідно пункту 1 статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у двохмісячний строк з дня одержання рішення мають право звернутися до суду з відповідною заявою.

В.о. голови Відділення -
голова колегії

В. Граб